

Motion till riksdagen 2007/08:So400

av **Solveig Hellquist (fp)**

Kampanj mot barnaga

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anordna en nationell kampanj i Sverige mot barnmisshandel och barnaga.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inhämta kunskaper om olika orsaker till aga som uppfostringsmetod.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lyfta upp frågan om våld mot barn i internationella sammanhang.

Motivering

Alltfler fall där mycket små barn – 6 år eller yngre - utsätts för misshandel anmäls till polisen. Enligt Brottsförebyggande rådet (BRÅ) var ökningen under årets sex första månader femton procent jämfört med samma period i fjol. Mellan 1988 och 2006 ökade antalet anmälningar fem gånger i denna åldersgrupp – från 266 till 1 315 fall. En del tror att fler vågar anmäla barnmisshandel till socialtjänsten idag jämfört med tidigare medan andra tror att ökningen är reell.

Lotta Nilsson har för några år sedan – för BRÅ:s räkning – genomfört en större granskning av polisanmälda fall där små barn misshandlats. Hon fann att invandrare var överrepresenterade. När det gällde grovt våld mot barn förekom dock inte någon invandrare i studien. I familjer med rötter i utlandet handlade det oftast om lindrigare våld.

I tv-programmet ”Dokument Inifrån” med rubriken ”Det svenska sveket” som visades den 13 maj 2007 framkom att det i Sverige finns många familjer från andra länder där barnaga i uppfostringssyfte används. Men vi vet också att det förekommer i svenska familjer. Av programmet framgick också det

Fel! Okänt namn på

finns föräldrar från andra kulturer som försvarar rätten att använda aga då man bedömer att risken annars är stor att deras barn blir – som vissa svenska barn – ”odisciplinerade” och ”respektlösa”. En viktig signal från samhället är naturligtvis att föräldrar kan fostra sina barn och vågar sätta gränser utan att använda sig av våld eller annan kränkande behandling, men att våra barn heller inte är betjänta av fullständig frihet från fostran.

De som var barn i Sverige på 40- 50- och 60-talen kan berätta att aga hörde till vardagen i många familjer. Det handlade om luggar, örfilar eller ett kok stryk – ja, ibland om grov barnmisshandel. Även i skolans värld förekom att rektorer och lärare gav sig på barnen handgripligen.

1970 började agans vara eller icke vara att diskuteras på allvar. Bakgrunden var – såvitt jag kommer ihåg – att några läkare upptäckte oförklarliga läkta skador på barn. Det visade sig inte handla om någon sjukdom utan om olika skelettskador som orsakats av misshandel.

Många i Sverige var skeptiska mot ett agaförbud. Hur skulle man kunna fostra barn om man inte fick slå dem? Det kom till stånd en välbehövlig och nödvändig debatt i samhället om våld som ett medel i uppfostran. Att vuxna inte ska använda våld mot varandra ansågs vara självklart. Då skulle det självklart polisanmälas. Att en vuxen person tilläts att använda våld mot små barn tyckte somliga var helt nödvändigt och naturligt om det skulle ”bli folk av barnen”.

När agalagen kom 1979 följdes den av både diskussioner och fortbildningsinsatser inom olika verksamheter, t.ex. förskola och socialtjänst. Det bedrevs en landsomfattande affischkampanj med texten: ”Aldrig i livet ska jag klå mina barn!”

Agalagen gjorde oss så småningom medvetna om att våld i uppfostrings-syfte är förödande om vi vill att barn ska utvecklas till trygga, harmoniska och tillitsfulla vuxna. Många barn är idag medvetna om att man inte får bruka våld mot dem. Många vet att de kan ringa Bris om så sker.

Idag lär barnaga vara tillåtet i ca 97 % av världens länder. Även i länder som USA, Frankrike och Storbritannien förekommer barnaga. Denna uppfostringsmetod förekommer således även i länder som relativt sett har goda sociala och ekonomiska förhållanden. Helt ”vanliga” föräldrar som vill sina barns bästa agar barnen för öppen ridå. Där är man inte beredd att förbjuda barnaga. Där diskuterar man hellre hur man ska få slå sina barn.

Med tanke på att även svenska föräldrar en gång i tiden ansåg att de hade en självklar rätt att fostra sina barn med hugg och slag är det inte något dramatiskt att frågan måste väckas till liv igen. Sverige är idag ett mångkulturellt land där många nya svenskar från andra kulturer har andra värderingar och traditioner vad gäller barnuppfostran än vi har. Många svenska föräldrar har heller inte deltagit i någon diskussion om barnaga. Av båda skälen är det angeläget att snarast sätta igång med ett intensivt kampanjarbete för att tydliggöra att aga i uppfostrings-syfte inte är tillåtet.

Förutom olika sätt att se på uppfostringsmetoder kan även det sociala arvet spela in – den som själv blivit agad som barn använder samma metoder som sina föräldrar. Känslan av vanmakt kan också orsaka våld mot barn. Man tar till våld då alla andra metoder inte fungerar. Den sociala situationen kan

Fel! Okänt namn på

också spela in. En välmående förälder som trivs med tillvaron har säkert en högre tröskel när det gäller att äga barnen än den förälder som har problem av något slag och oroar sig för framtiden.

För att kunna angripa roten till den ökade barnmisshandel är det därför viktigt att vi inhämtar kunskaper om tänkbara orsaker till varför barnmisshandel uppstår.

Vi har alla en skyldighet att se till att barn får en barndom utan våld. Det är en fråga som Sverige tålmodigt och ihärdigt måste lyfta upp även i internationella sammanhang.

Stockholm den 4 oktober 2007

Solveig Hellquist (fp)